

28.8.2014

**ESPOON POHJOIS- JA KESKIOSIEN (POKE) YLEISKAAVAN VISIO,
ASUKASYHDISTYSTEN VISIOTYÖPAJA**

Aika	28.8.2014 klo 14:00 - 16:45
Paikka	Espoon kaupunkisuunnittelukeskus, Kirkkojärventie 6 B, 02770 ESPOO.
Läsnä	Espoon kaupunkisuunnittelukeskus: yleiskaavasuunnittelija Seija Lonka arkkitehti Matti Liukkonen arkkitehti Marja Axelsson liikenneinsinööri Aulis Palola erikoissuunnittelija Tanja Hämäläinen erikoissuunnittelija Sanna Jaatinen yleiskaavateknikko Anne Pitkänen energiainsinööri Niina Laasonen vuorovaikutussuunnittelija Anna Suihko suunnitteluavustaja Tuija Siren harjoittelija Petri Kangassalo harjoittelija Pihla Sillanpää harjoittelija Anniina Lehtonen, sihteeri Finnavia: Mikko Viinikainen Hannu Salomaa

1. Tilaisuuden avaus ja esittäytyminen

Yleiskaavasuunnittelija Seija Lonka avasi tilaisuuden ja esitteli esiintyvät henkilöt sekä selosti tilaisuuden tarkoitusta. Kysymyksessä on asukasyhdistysten edustajille suunnattu työpaja Espoon pohjois- ja keskiosien (PoKe) yleiskaavoituksen visiosta. Aluksi suunnittelijat esittelevät visiotyön tarkoitusta ja reunaehtoja, jonka jälkeen alkaa ryhmätyöskentelyvaihe.

2. Visiotyön esittely

Yleiskaavasuunnittelija Seija Lonka kuvaili Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan visioalueen nykytilaa sekä vision muodostusprosessia ja yleiskaavoituksen kulkua. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava-alue on laajuudeltaan 147 km² ja alueella on asukkaita 47 439 (3.1.2014). Visiotyön tarkoitus on asettaa tavoitteet alueen yleiskaavoitukselle ja kerätä lähtötietoja kaavaluonnosta varten. Tavoitteena on saattaa visio kaupunkisuunnittelulautakuntaan vuoden 2015 aikana, jonka jälkeen alkaa yleiskaavan luonnosvaihe.

Visiotyöhön liittyviä teemoja ovat:

- seudulliset kehityskuvat
- maisema
- maaseutu
- asuminen
- liikkuminen
- palvelut
- työpaikat
- tekniikka

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tällä hetkellä nähtävillä Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksessa sekä kaavoituksen verkkosivuilla.

3. Suunnittelun reunaehdot

Erikoissuunnittelija Tanja Hämäläinen esitteli PoKe- alueen maisemallisia lähtökohtia. Maisema ja sen tulkinta on olennainen lähtökohta alueiden kehittämiseksi. PoKe- alueella suunnitteluun vaikuttavat erilaiset valtakunnalliset, seudulliset ja paikalliset strategiat ja ohjelmat, kuten MAL 2050, VAT ja Uudenmaan maakuntakaava, sekä esimerkiksi Espoon tarina. PoKe-alueella on myös merkittäviä luontokohteita ja säilytettäviä luontoarvoja, joita suojellaan lainsäädännön ja erilaisten sopimusten turvin.

Harjoittelija Petri Kangassalo esitteli maisemarakenneanalyysiä, jossa tutkitaan miten maastonmuodot ja maaperä vaikuttavat rakentamisen ja muiden toimintojen sijoittumiseen. Analyysin avulla voidaan tunnistaa jatkosuunnittelun kannalta potentiaalisia tai teemallisia alueita ja reittejä.

Harjoittelija Pihla Sillanpää esitteli sekä koko Espoossa, että erityisesti PoKe-alueen kaupunginosissa tehtyjä kulttuuriympäristöihin liittyviä selvityksiä, sekä PoKe-alueella sijaitsevia valtakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä.

- Erityisesti kaavoituksessa tulee ottaa huomioon alueella sijaitsevat valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY), maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt, maatalouden kannalta hyvät ja yhtenäiset peltoalueet sekä keskiaikaiset kylämäet ja historialliset tielinjaukset.
- Alueella nousee erityisesti esiin kuusi kulttuuriympäristöllisesti merkittävää kokonaisuutta, jotka sijaitsevat Takkula-Velskolan, Luukki-Lahnuksen, Bodominjärven, Nuuksio-Histan, Espoonkartano-Gumbölen ja Espoonjokilaakson alueilla.

Energiainsinööri Niina Laasonen esitteli PoKe-alueen nykytilannetta energian käytön ja energialähteiden näkökulmasta. PoKe-alueella ei ole yhtenäistä lämmitysjärjestelmää ja yhdyskuntatekniikka on keskittynyt vain suurten teiden varteen, myös päästöt ovat alueella korkeat. Ratkaisuja pyritään etsimään muun muassa täydennysrakentamisen keinoin ja vaihtoehtoisten energialähteiden hyödyntämisen myötä. PoKe-alueella on tunnistettu runsaasti potentiaalisia alueita sekä maalämmön että aurinkovoiman käyttöön otolle. Tuulivoimaa voitaisiin hyödyntää esiselvitysten perusteella lähinnä Ämmässuolla.

Mikko Viinikainen Finnviialta käsitteli esityksessään lentoliikenteestä aiheutuvia meluhaittoja ja niiden syitä. Merkittävimmät meluhaitat Espoossa kohdistuvat Vihdintien pohjoispuolelle, mutta myös alueen yli kulkevat lentoreitit aiheuttavat melua. Lentoreitit Helsinki-Vantaan lentoasemalle on pyritty suunnittelemaan niin, etteivät ne kulje tiiviisti rakennettujen alueiden yli. Nousu ja lasku reitteihin vaikuttavat olennaisesti myös

tuuliolosuhteet. Lentokalustolla voidaan kuitenkin vaikuttaa aiheutuviin meluhaittoihin, sillä teknologisen kehityksen myötä lentokoneet ovat yhä hiljaisempia ja lähellä kaupunkirakennetta lentävien koneiden tulee alittaa tietty melutaso.

Arkkitehti Matti Liukkonen johdatteli viimeisessä esityksessä kuulijoita kohti ryhmätöitä esittelemällä vielä tarkemmin yleiskaavaprosessin etenemistä ja vision tarkoitusta. Yleiskaava on mahdollistava kaava ja yleiskaavatyössä on tarkoitus pohtia, minkälainen alue voisi tulevaisuudessa olla. Visioinnilla pyritään puolestaan kehittämään ja tutkimaan erilaisia mahdollisia kehityssuuntia. Vision alue koostuu hyvin erilaisista kokonaisuuksista, ja eri alueilla on omat vaikutusalueensa. Tavoitteena on kaavoituksen myötä eheyttää kaupunkirakennetta ja pyrkiä kehittämään eri aluekokonaisuuksia niiden yksilöllisten reunaehtojen puitteissa. Työpajan tarkoituksena on kerätä paikallista tietoa ja ideoita vision luomista varten.

4. Asukkaiden kysymyksiä

Kuka voi antaa poikkeaman luontodirektiivistä esimerkiksi liito-oraviin liittyen?

Tanja Hämäläinen: ELY

Onko pohjavesialueet otettu huomioon selvityksissä, ja missä ne tulevat esiin?

Tanja Hämäläinen: Pohjavesialueet on selvitettyinä, ja aiheesta on vastuussa oma insinööri.

Millä perusteella selvityksiä tehdään ja miten vaikutukset ihmisiin otetaan huomioon?

Tanja Hämäläinen: Selvitysten laatimiselle on oma mallinsa ja yleiskaavatasolla keskitytään lakisääteisiin selvityksiin.

Mihin yleiskaavatyön rajausta perustuu?

Seija Lonka: Vision rajausta käsittää PYK1 -alueen, sillä sen koetaan olevan ensisijaisesti kehitettävä alue.

Mitä ovat kudemat?

Seija Lonka: Tutkimusryhmä analysoi koko Espoon tasolla asumiseen, elinkeinoihin, palveluihin sekä viher- ja virkistysverkkoon liittyviä teemoja ja tuottaa aineistoa kaavoituksen tueksi.

Kartoitetaanko uusien kulttuuriympäristöjen ja yksittäisten kohteiden sijaintia, ja tehdäänkö vision yhteydessä toimintasuunnitelmaa niiden ylläpitoon ja kunnostukseen?

Seija Lonka: Visiotyöhön liittyy yleispiirteisempi tarkastelu jo olemassa olevasta aineistosta. Yleiskaavatasoisessa suunnittelussa ei laadita yksityiskohtaisia toiminta- tai kunnostussuunnitelmia.

Aiheuttaako uusien energiamuotojen käyttöönotto kustannuksia jo olemassa olevalle rakennuskannalle?

Niina Laasonen: Ei, ellei asukas itse halua vapaaehtoisesti vaihtaa nykyistä energiamuotoa. Olemassa olevaa energiamuotoa ei siis ole pakko vaihtaa.

Tullaanko lentoreittejä muuttamaan, jotta lentomelua ei aiheutuisi PoKe-alueelle?

Mikko Viinikainen: Reititystä ei olla muuttamassa.

Miten uudessa yleiskaavassa käsitellään Hista?

Seija Lonka: Hista on osana kaavoitusta

Aiheutuuko kaavoituksesta rakennuskieltoja?

Seija Lonka: Asemakaavoja pyritään viemään eteenpäin samanaikaisesti.

Miten resurssit riittää sekä eteläisen että pohjoisen Espoon kehittämiseksi?

Seija Lonka: Yleiskaavassa on runsaasti töitä, mutta kaikkia hankkeita viedään eteenpäin.

5. Ryhmätyön ohjeistus ja ryhmiin jakautuminen

Visiotyöpajassa oli neljä eri ryhmätyöskentelypistettä, joilla jokaisella oli oma teemansa:

- asuminen
- liikenne
- palvelut ja työpaikat
- luonto, maisema ja kulttuuriympäristöt

Asukkaat saivat vapaamuotoisesti jakautua ryhmätyöskentelypisteille 4-5 hengen ryhmiin. Ensimmäiseen ryhmään oli varattu aikaa 15 min., jonka jälkeen osallistujat saivat kiertää eri ryhmissä vapaasti ja oman kiinnostuksen mukaan. Ryhmissä oli mahdollisuus keskustella suunnittelijoiden kanssa sekä kirjoittaa kuhunkin teemaan liittyen omia kommentteja ja ideoita kartalle tai erillisille lapuille.

6. Ryhmätöiden yhteenveto ja tilaisuuden päättäminen

Lopuksi ryhmien vetäjät esittivät tiiviin yhteenvedon ryhmätöiden tuloksista.

Työpaikat ja palvelut:

- Kehä III, Turunväylä ja Ämmässuon alue otollisia työpaikkakehitykselle
- Myös pienyrittäjät tulisi huomioida
- Alueella merkittäviä elinkeinoja luomu- ja hevostilat, sekä maatalous
- Kalajärvi luontainen kehityspaikka palvelujen kannalta
- Alueita tulisi kehittää kylämäisinä kokonaisuuksina ja niiden välisiä yhteyksiä parantaa. Kylätalot lisääisivät yhteisöllisyyttä.
- Erilaiset alueet vaativat erilaisia ja eritasoisia palveluita

Liikenne:

- Liikenneyhteyksiä tulisi kehittää Vantaankoskelle
- Liityntäpysäköintiä tulee lisätä Espoon keskuksessa, Vantaankoskella ja Kalajärvellä
- Turunväylän kapasiteetti on riittämätön
- Pohjois-Espoon läpiajoliikenne häiritsee, se tulisi ohjata reiteille Vihdintie - Kehä III ja Vihdintie - Juvanmalmintie - Kehä III
- Pikaraitiotietä toivotaan Kehä III:n varteen yhdistämään Kehärata ja Rantarata
- Alueelle toivotaan lisää asutusta, jotta joukkoliikennepalveluille saataisiin riittävä asiakaspohja

Asuminen:

- Kalajärveä tulisi kehittää monipuolisesti jotta palvelut paranisivat
- Lähipalveluja tulisi parantaa
- Yhteyksiä tulisi kehittää Vantaalle päin
- Aluekokonaisuuksien kehittäminen kylinä
→ puurakentaminen, energiatehokkuus, ekologisuus

Maisema, luonto, kulttuuriympäristöt:

- Luonto ja kulttuuri ovat alueella arvostettuja ja virkistyskohteita on runsaasti
- Erityisesti Bodomjärven alue ja Vihdintien pohjoispuoli erottuivat ryhmissä merkittäviksi. Bodomjärven alue tulisi säilyttää maisemallisesti ja identiteetiltään ja alueen kehittämiselle tulisi luoda oma typologiansa, ei liikaa rakentamista alueelle, virkistyspalveluja voisi kehittää. Vihdintien pohjoispuolella on potentiaalia seudullisesti merkittäväksi ulkoilu- ja virkistysalueeksi, reittejä ja niiden merkitsemistä tulisi kehittää.
- Maa- ja metsätalousalueita tulisi kehittää ja säilyttää
- Kunnallistekniikan sijaan uskotaan vaihtoehtoisten energiamuotojen hyödyntämisen kehittämiseen alueella.

Tilaisuus päättyi klo 16:45, paikalla oli 19 asukasta

Muistion kirjasi:

Anniina Lehtonen
tilaisuuden sihteeri